

Paphiopedilum bougainvilleanum **Fowlie ex Schoser**

Subspecies van

Paphiopedilum violacens Schltr.

Paphiopedilum papuanum Ridley. L.

Groep Otopedilum

Sectie Blepharopetalum

Verspreidingsgebied

Salomons-eilanden, deel van de zgn. 'Ring of Fire' cirkel, alle vulkanische eilanden, gelegen in de Stille Oceaan. Het eiland Bougainville is de vindplaats van deze soort. Het eiland bevindt zich ten noordoosten van Irian Jaya (voormalig Nederlands Nieuw-Guinea). De groeihogte is 700-800 meter boven de zeespiegel.

Naamgeving

Deze vrij recent gevonden soort werd genoemd naar het eiland Bougainville, waar hij gevonden werd. De beschrijving vond plaats in de 'Orchid Digest' 1971, pag. 119-122 door R.A. Stiles en dr. J.A. Fowlie; de nieuwe soort werd in het Latijn en Engels beschreven met als naamgever J.A. Fowlie.

Beschrijving

Zachte bladeren die 15-20 cm lang worden en 3 cm breed, lancetvormig, met geblokte tekening, afwisselend lichte en grijsgroene vlekjes. De bladeren ontspruiten uit de wortelstok, en nemen een diagonale stand aan. Ze zijn voorzien van een stevige middennerf, die enigszins purper van kleur kan zijn, de onderzijde is egaal grijsgroen. Er ontstaan 5 bladeren, voordat de knopaanleg plaatsvindt; deze soort behoort bij de groep enkelbloemigen.

De bloemstengel wordt 18-20 cm lang, en is purperkleurig met licht gekleurde haartjes.

De bloem wordt gedragen door het vruchtbeginsel (zaaddoos) dat zich aan de top van de bloemstengel bevindt, omsloten door een schutblaadje. Het vruchtbeginsel is 3 cm lang en in de lengte geribd, kleur purper met lichte beharing. Het is een echte terrestrische soort, en ze valt onder de groep bontbladigen.

De vlag (dorsale petaal) is klein van stuk, 3 cm hoog en 2 cm breed, en is uivormig. De grondkleur is crème/wit, waarover een heldergroene, (min of meer) verticale streep-tekening, meebuigend met de vorm van de vlag. De petalen zijn lintvormig, en staan in een neerwaarts gebogen stand,

diagonaal. De grondkleur is lichtgroen, met een sterke in lijn staande streep-tekening, grondkleur groen, overgoten met een violette waas, uitmondend in een hoekig puntig uiteinde. De bovenrand is bezet met fijne haartjes. Het staminodium en stigma zijn lichtgroen van kleur, de vorm van het staminodium is halfrond, de onderkant is open, in het centrum bevindt zich een hieroglief-achtige tekening, met een donkergroen hoorntje midden onder. Het stigma draagt 2 wasachtige, gele stuifmeelklompjes aan weerszijden, omsloten door een helmkapje. De stempel (bestuivingsdeel) is 3-hokkig en wasachtig wit van kleur, en verschuilt zich onder de lobben van de schoen (lip). Het stigma is bevestigd aan het vruchtbeginsel (zaaddoos). Dit is geribd in de lengte, 3 cm lang, purperkleurig en bezet met fijne haartjes. De schoen (lip) is groot in verhouding tot de gehele bloem, de kleur is grasgroen, met bruine geaderde tekening, de hoogte is 4 cm en de breedte 3 cm; hij is bekervormig met een stompe onderkant. De lobben zijn lichter groen van kleur en zijn bezet met enige fijne stipjes, bruin van kleur. Ze omsluiten het stempeldeel van het stigma; de ventrale sepaal is klein en lancetvormig, puntig uitlopend, crèmekleurig, aan de achterkant groen en behaard, het gaat geheel schuil achter de schoen (lip).

Cultuur

Deze soort is niet geschikt voor kamercultuur. De gematigde tot warme kas is zijn standplaats. Gezien de groeiomstandigheden in de natuur, stelt hij nogal wat eisen om optimaal tot ontplooiing te komen.

De temperatuur moet minimaal 16°C in de nacht bedragen, overdag oplopend naar 24°C, gepaard gaande met een constante hoge luchtvochtigheid: 90% dag en nacht.

De lichtbehoefte is laag: 40% van helder daglicht.

De plant is nogal gevoelig voor de Botritis-bacterie (hart- en bladrot), dus toepassing van preventieve chemische bestrijdingsmethode is nodig.

Ook een constante luchtbeweging is welkom, b.v. binnen het bereik van een ventilator.

In de korte winterperiode van oktober t/m februari voorzichtig zijn met water geven. In de groeiperiode, ons voorjaar en zomer, is het raadzaam dagelijks te nevelen over het blad; de potkluit moet in deze tijd altijd vochtig zijn. De watergift dient altijd in de vroege ochtenduur te gebeuren.

Het grondmengsel dient zeer luchtig te zijn, en wordt als volgt samengesteld:

- 3 delen firr-bark (middel),
- 2 delen meranti -schaafsel,
- 3 delen fijn geneden sphagnum (zoutvrij en in verse of gedroogde toestand),
- 2 delen steenwolvllokjes of piepschuim- vlokjes of -korrels.

De plant dan pas verpotten als hij uit zijn pot groeit, of het oude mengsel uitgewerkt is, of geen goede resultaten geeft. Een goed mengsel kan jaren mee, laat de potkluit zoveel mogelijk intact; niet scheuren (delen), alleen als de plant zichzelf deelt, dan is er geen bezwaar. Kies een zo klein mogelijke pot, 4 cm rond de voet van de plant is ruim voldoende.

Oppotten: 1/5 van de pot vullen met oude potscherven of grove hydrokorreis, daarna de plant in het midden plaatsen, en rondom opvullen met het verse potmengsel, licht aandrukken, vooral niet persen. Wees bijzonder voorzichtig met de nieuwe scheuten en wortelpunten.

Het verpotten van Paphiopedilum moet altijd plaatsvinden 14 dagen na de bloei, maar altijd bij het begin van het groeiseizoen, voordat de nieuwe wortelvorming begint.

Bemesting gering: 1 x per 3 maanden in het groeiseizoen, altijd als bladbemesting. Gebruik of chemische orchideeën-meststof met spoorelementen (b.v. 10-30-20 of 14-14 - 14: 1 gram per liter water) of organische meststoffen, b.v. visemulsie (dit in de op de verpakking aangegeven dosering).

J.C. Koelewijn

juni 1985